

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๖๗๖๕๗

กค. 111
วันที่ 21/๑๑/๖5
เวลา 16.05

สคค. (eMail)

ส่ง : กคค.

รับที่ : 58610/65

11/11/2565 เวลา 15.40 น.

สภานโยบายการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ วันอังคารที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔
๒. รายงานการประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔
๓. สรุปการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันอังคารที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
๔. ร่างรายงานการประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕
๕. แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๖. (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๗. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุดที่ นร ๑๑๐๘/๖๒๙
ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
๘. หนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุดที่ นร ๑๑๑๔/๗๕๘
ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง
แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๑)
แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งสอดคล้อง/เป็น
การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และ
(๓) การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๑.๑.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ เห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รับทราบเรื่องการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ เรื่อง แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

๑.๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ทบทวนและปรับปรุงแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ให้สอดคล้องกับบริบทที่สำคัญในช่วงการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยจัดทำคู่มือไปกับแผนด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อให้เกิดการบูรณาการภาพแนวคิดระหว่างอุดมศึกษา และวิทยาศาสตร์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๑.๑.๓ ที่ประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบการปรับปรุงแผนดังกล่าวแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) และสภานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปปรับปรุงแก้ไขและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๑.๔ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำเสนอแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ต่อสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ และ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการ เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบในหลักการและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑.๑.๕ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ทบทวนและปรับปรุงแผนด้านการอุดมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ และที่ประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เห็นชอบ ในหลักการข้อเสนอการปรับปรุงแผนด้านการอุดมศึกษา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) และสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ มีมติ รับทราบความก้าวหน้าการเสนอแผนด้านการอุดมศึกษา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๑.๒ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๑.๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดทำ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยประชุมหารือกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยบริหารและจัดการทุน (Program Management Unit : PMU) เพื่อพิจารณาภาพรวมแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๑.๒.๒ สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปปรับปรุงแก้ไขและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๑.๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำเสนอ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ต่อสภาพนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการเสนอแผน เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยสภาพนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ เห็นชอบในหลักการและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑.๒.๔ สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ มีมติรับทราบความก้าวหน้าการเสนอแผนด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และการปรับปรุงร่างแผนดังกล่าวตามมติของสภาพนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติสถานนโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมาตรา ๑๑ (๑) บัญญัติให้สถานนโยบาย เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้ง นโยบายของรัฐบาล ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จะเป็นแนวทางให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปดำเนินการในปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงมีความจำเป็นต้องเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วน

๔. สำระสำคัญและข้อเท็จจริง

๔.๑ แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๔.๑.๑ วิสัยทัศน์ อุดมศึกษาสร้างคน สร้างปัญญา ปลุกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนา สังคมไทยอย่างยั่งยืน

๔.๑.๒ พันธกิจ ยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาให้เทียบเคียงกับประเทศพัฒนาแล้ว ถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมอย่างกว้างขวางให้สามารถนำมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่าง เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาครอบคลุมประชากรวัยเรียน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส วัยแรงงาน และผู้สูงอายุให้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและสมรรถนะตาม ความต้องการของตลาดแรงงาน การสร้างงานและการเป็นผู้ประกอบการในท้องถิ่นหรือภูมิลำเนาของตนเอง ตลอดจนยกระดับระบบอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ

ตนเองของสถาบันอุดมศึกษา สามารถพัฒนาระบบบริหารแบบมืออาชีพตามอัตลักษณ์ที่หลากหลายให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ

๔.๑.๓ ยุทธศาสตร์ที่ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพคน (Capacity Building) ประกอบด้วย ๓ แนวทาง คือ แนวทางที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต (Lifelong Learning) (๕ กลยุทธ์) แนวทางที่ ๒ ยกระดับคุณภาพการศึกษาและสมรรถนะของกำลังคน (Quality & Manpower Competencies Enhancement) (๖ กลยุทธ์) และแนวทางที่ ๓ การสร้างเสริมบุคลากรคุณภาพสูง (Enhancement of Brainpower & Concentration of Talents) (๓ กลยุทธ์)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมระบบนิเวศวิจัยอุดมศึกษา (Research Ecosystem Building) ประกอบด้วย ๒ แนวทาง คือ แนวทางที่ ๑ การวิจัย นวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Research Innovation and Technology Transfer) (๗ กลยุทธ์) และแนวทางที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือปัจจัยเอื้อภายในสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม (๒ กลยุทธ์)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ จัดระบบอุดมศึกษาใหม่ (Higher Education Transformation) ประกอบด้วย ๔ แนวทาง คือ แนวทางที่ ๑ การบริหารจัดการและธรรมาภิบาล (Management and Good Governances) (๓ กลยุทธ์) แนวทางที่ ๒ การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามอัตลักษณ์ที่หลากหลาย (Reinventing University) (๒ กลยุทธ์) แนวทางที่ ๓ ความมั่นคงทางการเงินในระบบอุดมศึกษา (Financial Security) (๑ กลยุทธ์) และแนวทางที่ ๔ อุดมศึกษาดิจิทัล (Digital Higher Education) (๑ กลยุทธ์)

๔.๑.๔ การขับเคลื่อนสำคัญ จากประเด็นสำคัญของกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กำหนดเป็น ๗ นโยบายหลัก (Flagship Policies : FP) และ ๓ กลไกหลัก (Flagship Mechanisms : FM) ตามความสำคัญเร่งด่วน (Priorities Setting) เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนที่สำคัญให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม ภายในระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) บนพื้นฐานของความตรงประเด็น (Relevance) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ดังนี้

๗ นโยบายหลัก (Flagship Policies) ได้แก่ (FP 1) กำลังคนสมรรถนะและศักยภาพสูงตอบโจทย์การพัฒนาอุตสาหกรรมตามโมเดล BCG (ด้านการเกษตรและอาหาร การแพทย์และสุขภาพ การท่องเที่ยว และพลังงาน รวมถึงวัสดุและเคมีชีวภาพ) และอุตสาหกรรมเป้าหมายตามกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ อววน. (FP 2) กำลังคนระดับสูงที่มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการใหม่แห่งอนาคตเพิ่มขึ้น (FP 3) วิสาหกิจชุมชน ระบบเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม รวมถึง SMEs, IDEs และ Deep Tech: Start Up มีความเข้มแข็ง และสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ (FP 4) การรองรับสังคมสูงวัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสมบูรณ์ (FP 5) การสร้างความเป็นเลิศ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ และด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ (FP 6) ศูนย์กลางความเชี่ยวชาญระดับนานาชาติ (Hub of Talent & Knowledge) และ (FP 7) โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมในสถาบันอุดมศึกษาที่เข้มแข็ง

๓ กลไกหลัก (Flagship Mechanisms) ได้แก่ (FM 1) การปฏิรูประบบการเงินและงบประมาณที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (FM 2) การส่งเสริมธรรมาภิบาล ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (FM 3) การยกระดับฐานข้อมูลระบบอุดมศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง แม่นยำ มีเสถียรภาพ

๔.๑.๕ หมายเหตุ (Milestone) ของการพัฒนาการอุดมศึกษา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จาก ๓ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และ ๑๐ การขับเคลื่อนสำคัญ ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์สำคัญต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ ๑ การอุดมศึกษาเป็นปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทยหลังวิกฤตโควิด-๑๙ (Higher Education is Key Enablers for Thailand's Transformation in the Post Covid-๑๙) โดยในระยะ ๓ ปีแรกของการพัฒนา (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) เป็นปีแห่ง ๑๐ การขับเคลื่อนสำคัญ (๗ นโยบายหลัก (FP) และ ๓ กลไกหลัก (FM)) ในแต่ละปีปรากฏหมุดหมาย (Milestone) สำคัญ คือ

Milestone I : กำลังคนทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาตามปรัชญาการอุดมศึกษาไทยในทุกมิติสอดคล้องกับความต้องการของภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๖

Milestone II : ความเข้มแข็งทางนิเวศอุดมศึกษา นำไปสู่การผลักดันภาคเศรษฐกิจและสังคม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ และ Milestone III : ศูนย์กลางความเชี่ยวชาญในระดับนานาชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ช่วงที่ ๒ การอุดมศึกษาเพื่อความยั่งยืนของไทย (Higher Education for Sustainable Thailand) เหตุการณ์ในช่วงที่ ๒ มีระยะ ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐) เป็นผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตาม ๓ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ร่วมกับผลลัพธ์จาก ๑๐ การขับเคลื่อนสำคัญ ส่งผลให้การอุดมศึกษามีทรัพยากรที่มีศักยภาพมากพอและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถสร้างสมดุลในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งนี้ ในแต่ละปีปรากฏหมุดหมาย (Milestone) สำคัญ คือ Milestone IV : การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอุดมศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ และ Milestone V : การอุดมศึกษาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยอย่างยั่งยืนภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

๔.๒ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๔.๒.๑ หลักการเชิงนโยบาย (Guiding Principles) เป็นการก้าวกระโดดครั้งใหญ่ (Take a Giant Step) ที่มุ่งเน้นการเป็นจุดคานงัด และการพลิกโฉมระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และการนำอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมาใช้เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน และความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยบูรณาการข้ามศาสตร์ ข้ามกระทรวง รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคีทุกภาคส่วน (Co-Production & Co-Investment) และมีจุดมุ่งเน้นของนโยบาย (High-priority Policy) ซึ่งเป็นไปตามกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และข้อเสนอแนะจากการประชุมสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๔.๒.๒ วิสัยทัศน์ มุ่งเป้าที่การพลิกโฉมประเทศให้เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และพร้อมสำหรับโลกอนาคต โดยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและยั่งยืน ยกย่องคุณภาพชีวิต และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเศรษฐกิจสร้างมูลค่าและคุณค่า ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไทย โดยการสานพลังหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

๔.๒.๓ ยุทธศาสตร์ตามแผน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก ๔ ประการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน พร้อมสู่อนาคต โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเพิ่มผลิตภาพของแรงงานทักษะสูงในด้านอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญเร่งด่วนของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อการบริหารจัดการระบบสุขภาพแบบบูรณาการ ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานรากและ

นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้เพื่อยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมระดับขั้นแนวหน้าที่ก้าวหน้าล้ำยุค เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของ ประเทศในอนาคต ซึ่งจะทำให้เกิดผลงานวิจัยขั้นแนวหน้า ประยุกต์หรือต่อยอดนวัตกรรมด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนากำลังคน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนากำลังคนและสถาบันด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบก้าวกระโดดและอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ให้มีทักษะสูงตรงตามความต้องการของ ประเทศ

๔.๒.๔ แผนงานสำคัญตามจุดมุ่งเน้นของนโยบาย (Flagship) ซึ่งมีการกำหนด รายละเอียดของแผนงานและแผนงานย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์หลักไว้ ดังนี้

๑) แผนงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ เน้นการพัฒนาและผลิตวัคซีนป้องกันโควิด-๑๙ และการยกระดับเป็นศูนย์กลางด้านวัคซีนในระดับอาเซียน การพัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products : ATMPs) รวมถึงชีววัตถุที่เกี่ยวข้อง และวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ แพทย์ที่เป็นนวัตกรรมระดับสูงและมูลค่าสูง ให้เป็นอันดับหนึ่งของอาเซียน การยกระดับการผลิตและการส่งออก Functional Ingredients, Functional Food, Novel Food ให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง และไทยเป็น ศูนย์กลางการผลิตและส่งออกชั้นนำของโลก การเร่งพัฒนาการผลิตและการส่งออกอาหารและผลไม้ไทยคุณภาพสูง และมูลค่าสูง เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ให้ไทยเป็นประเทศชั้นนำของโลก โดยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และประเทศที่สั่งซื้อตามแนวทางของโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Bio-Circular-Green Economy : BCG) การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นคุณค่า สร้างความยั่งยืน และเพิ่มรายได้ของประเทศ การเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและเทคโนโลยีเกี่ยวเนื่อง ให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการผลิตของอาเซียน และการพัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศเพิ่มธุรกิจฐานนวัตกรรม (IDEs) ขนาดใหญ่

๒) แผนงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ เน้นการพัฒนาผู้สูงอายุในภาคชนบทและเมือง ให้มีศักยภาพในการพึ่งตนเอง มีคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคม การจัดการความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ โดยการเพิ่มโอกาสและลดช่องว่างของการเข้าถึงการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ ให้พึ่งพาตนเองได้และมีการกระจายรายได้สู่ชุมชนหรือ ท้องถิ่นมากขึ้น

๓) แผนงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ก้าวหน้า ล้ำยุคสู่ออนาคต และเทคโนโลยีระบบโลกและอวกาศ (Earth Space Technology) รวมทั้งดาวเทียม เพื่อการประยุกต์ใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาประเทศด้านภูมิสารสนเทศ และต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอวกาศใน อนาคต

๔) แผนงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๔ เน้นการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและ พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ รวมถึงนักวิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมทุกคน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จำเป็นควบคู่กับการมีสมรรถนะสูงด้านวิชาชีพและวิชาการ การผลิตและพัฒนา บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ รวมถึงนักวิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม ที่มีทักษะสูง ให้มีจำนวนมากขึ้น และตรงตามความต้องการของประเทศ โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม และ การพัฒนาการเป็นศูนย์กลางกำลังคนระดับสูง (Hub of Talent) และศูนย์กลางการเรียนรู้ (Hub of Knowledge) ของอาเซียน รวมถึงด้านศาสตร์โลกตะวันออกและมรดกทางวัฒนธรรม

๔.๒.๕ ผลกระทบในภาพรวม จากการดำเนินงานตามแผนจะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้นำเทคโนโลยี (Front Runner) ในระดับสากลสำหรับสาขาเป้าหมายของประเทศ และในระดับอาเซียนสำหรับอุตสาหกรรมและบริการใหม่แห่งอนาคต กำลังคนของประเทศมีผลิตภาพและศักยภาพสูงขึ้นในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ ปริมาณงบลงทุนด้านวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญด้วยการกระตุ้นของการลงทุนของรัฐผ่านทางนโยบายและมาตรการด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ความตระหนักรู้ในเรื่องความสำคัญ ประโยชน์ และคุณค่าจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสังคมไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ประเทศไทยมีอันดับดัชนีต่าง ๆ สูงขึ้น เช่น ดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index) ดัชนีความยั่งยืน (SDG Index) ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจไทย การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาอนาคต และการพัฒนากำลังคนและสถาบันด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๔.๒.๖ กลไกการขับเคลื่อนแผน มีระบบและกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินการและการพัฒนาระดับเพื่อให้สามารถบรรลุผลลัพธ์สำคัญตามแผน ได้แก่ กลไกคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ระบบงบประมาณและการบริหารงบประมาณ ระบบนิเวศและกลไกการสนับสนุนที่สำคัญ การนำผลงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ระบบการติดตามและประเมินผล รวมทั้งระบบสารสนเทศและระบบข้อมูล โดยการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ในมิติด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่คุณค่า

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบในหลักการของแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ซึ่งมีการปรับปรุงเนื้อหาที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการจัดการทำแผนการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องในห้วงระยะเวลาเดียวกัน เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการผลิตและพัฒนาาระบบอุดมศึกษาให้สามารถยกระดับทุนมนุษย์และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง รวมถึงส่งเสริมระบบนิเวศวิจัยเพื่อให้การวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายและการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ในระดับพื้นที่ ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้แผนการดำเนินงานเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น ได้แก่ การปรับปรุงวิสัยทัศน์ของแผนฯ การกำหนดตัวชี้วัด การเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดจุดเน้นที่สำคัญอื่น ๆ และการขับเคลื่อนแผนลงสู่การปฏิบัติ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗) และในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รับความเห็นของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปพิจารณาเพิ่มเติมในรายละเอียดของแผน ได้แก่ ตัวชี้วัด การจัดทำ Road map การพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ขั้วแนวหน้า (Frontier) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แหล่งงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนเพิ่มเติม และควรเพิ่มเติมแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และผลกระทบจากการพัฒนาของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๘) ซึ่งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

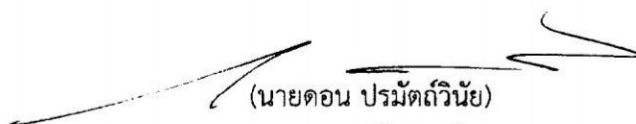
สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดังนี้

๖.๑ เห็นชอบแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๖.๒ เห็นชอบ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

โทร. ๐๖๒ ๔๙๗ ๔๙๔๗ (ภายใน), ๐๖๔ ๗๙๘ ๘๖๙๙ (เพชรดา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ paninee@nxpo.or.th, petchrada@nxpo.or.th